

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreslås, at der indføres en afgift på kvælstofgødning, der bruges uden for de jordbrugsvirksomheder, hvor gødningsforbrug reguleres på anden måde. Afgiftssatsen foreslås til 5 kr. pr. kg kvælstof.

Forslaget er en del af vandmiljøplan II og skal ses i sammenhæng med det samtidig af fødevareministeren fremsatte lovforslag om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. I bemærkningerne til det lovforslag er der nærmere redegjort for baggrunden for vandmiljøplan II.

Den foreslåede afgift omfatter kvælstofindholdet i handelsgødning m.v. Der foreslås ikke afgift på organiske gødninger som f.eks. husdyrgødning m.v., medmindre gødningerne er forarbejdet og er bestemt til salg i pakninger på 50 kg eller derunder.

Afgiften vil på samme måde som andre punktafgifter blive opkrævet indirekte af gødningsforhandlere og af dem, der indfører gødning fra udlandet til brug her i landet. Salg af gødning til jordbrugsvirksomheder, der skal lave gødningsregnskaber, er afgiftsfri. Salg af gødningsstoffer til industrivirksomheder, der bruger gødningsstofferne i produktionen af andre varer, er ligeledes afgiftsfri.

Afgiften vil alene belaste køb af gødningsstoffer til brug i husholdningernes haver m.v., til brug i parkanlæg, golfbaner og lignende samt til brug som afisningsmiddel til landingsbaner og vejanlæg m.v. Der vil dog herudover blive afregnet afgift af gødningsforbrug i virksomheder inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, som har en årlig omsætning, der ikke overstiger 20.000 kr., samt andre mindre jordbrugsvirksomheder der kan undlade at udarbejde gødningsregnskaber.

Der er to formål med afgiften.

For det første finder regeringen det rimeligt, at ikke kun jordbruget skal begrænse anvendelsen af kvælstofgødninger. En begrænsning af gødningsforbruget uden for jordbruget vil også bidrage omend forholdsvis beskedent, idet langt hovedparten af gødningsforbruget finder sted i jordbruget.

For det andet vil afgiften udgøre et værn imod, at

jordbrugere, der skal udarbejde gødningsregnskaber, kan have økonomisk fordel af at omgå reguleringen ved at købe gødningsstoffer uden for regnskabet, hvilket vil kunne være svært at afsløre.

Jordbrugere, der skal udarbejde gødningsregnskaber, vil skulle redegøre for hele deres indkøb af gødning, der anvendes i virksomheden. Hvis gødningsforbruget overstiger en fastlagt norm, vil jordbrugere skulle betale en bøde. Der er lagt op til, at bøden skal udgøre 10 kr. pr. kg kvælstof (N), hvormed forbruget overstiger normen, dog 20 kr. pr. kg N ved større overskridelser. Bøden vil ikke kunne trækkes fra i skat. Da kvælstofgødning kan erhverves for en pris på nedtil omkring 4 kr./kg N uden moms og ca. 5 kr. med moms, vil en jordbruger, der står til at overskride normen, have økonomisk fordel af at købe gødningsstoffer for husholdningsbudgettet. Omkostningen herved vil være ca. 5 kr. pr. kg efter skat, mens omkostningen ved køb af gødning over driftsregnskabet vil være ca. 12 kr./kg N efter skat. Da dem, der sælger gødning til husholdninger m.v., ikke skal gøre rede for hvem køberne er, og husholdningerne ikke skal føre regnskab over, hvad privatforbruget er anvendt til, vil det være meget svært at afsløre, hvis en landmand underangiver gødningsindkøbene i gødningsregnskaberne, ved at undlade gødningsindkøb for husholdningsmidler. Uden den foreslåede afgift vil der endvidere være en række andre tilfælde, hvor gødningsregnskaberne vil kunne omgås med begrænset mulighed for, at omgåelsen kan afsløres af myndighederne.

Provenumæssige konsekvenser

Det samlede salg af handelsgødning udgør i øjeblikket ca. 300 mill. kg årligt. Anvendelsen uden for jordbrug til gødningsformål og som afisningsmiddel kan med usikkerhed opgøres til omkring 5 mill. kg. Heraf skønnes ca. 40 pct. købt i mindre pakninger af husholdningerne til havebrug m.v., andre 40 pct. anvendt til større park- og haveanlæg, golfbaner og lignende, og ca. 20 pct. anvendt som afisningsmiddel i lufthavne og til vejanlæg m.v.